

Luo / Muokkaa

Lähetä

Lausunnonantajat

Yhteenveto

Sähköisten viranomaisaineistojen arkistoinnin ja säilyttämisen palvelukokonaisuus

Sähköinen arkistoinnin palvelukokonaisuus

Lausunnonantajia: 1 ▼

Puollatko SAPA-palvelukokonaisuuden toimeenpanoa? *

- ☐ Puollan
- ☐ Puollan muutoksin (muutokset kuvattu muualla lausunnossa)
- ☐ Vastustan (perustelut annettu muualla lausunnossa)

Solita Oy / Lupapiste, Mattila Ilkka

4.3.2016

Puollan muutoksin (muutokset kuvattu muualla lausunnossa)

Miten ehdotettu julkisen hallinnon yhteinen arkistointipalvelu vaikuttaisi organisaatiossasi?

- ☐ Kustannuksia säästyisi selvästi
- ☐ Kustannuksia säästyisi jonkin verran
- ☐ Kustannuksissa ei tapahtuisi merkittävää muutosta
- ☐ Kustannukset lisääntyisivät

SAPA toimeenpanosuunnitelma

Lausunnonantajia: 1 ▼

Yleiset kommentit ja huomiot toimeenpanosuunnitelma-dokumenttiin

Solita Oy / Lupapiste, Mattila Ilkka

4.3.2016

Kommentit annettu Lupapiste-palvelun näkökulmasta. Lupapiste tarjoaa nykyään sähköisen asiointin ja tiedonhallinnan kokonaispalveluita erityisesti kuntasektorille. Toimeenpanosuunnitelmassa on erinomainen asia, että yhteinen palvelu tulee myös kuntien käyttöön. Tähän asti kunnille on annettu ohjeistuksia ja määräyksiä, mutta ei riittävästi ohjausta tai työkaluja. Velvoittavuus pysyvästi säilytettävän aineiston osalta tärkeä, jotta palvelu saadaan laajasti käyttöön. Velvoittavuus tulee määritellä tarkemmin. Pitää ottaa huomioon se, että kuntasektorilla todella harva organisaatio toimii vielä SÄHKE2-prosessin mukaisesti ja kykenee tuottamaan vaatimusten mukaista aineistoa. Velvoittavuudessa pitää huomioida riittävät siirtymäajat.

Lupapiste-palvelun kautta pystymme siirtämään niin pysyvästi kuin muunkin arkistoitavan aineiston SAPA-rajapintojen kautta SAPAan palveluun liittyneiden kuntien osalta ja tämä on kaiken kaikkiaan kannatettava ajatus.

Kun SAPA-palvelussa säilytetään aluksi vain pysyvästi säilytettävää aineistoa, siitä tulee käytännössä luonteeltaan päätearkisto, säilytysjärjestelmä. Asiakasorganisaatioillamme suurin osa aineistosta on määrääjän tai toistaiseksi säilytettävää, jolloin myös organisaatiokohtaisille ratkaisuille on tarve. Kustannusten osalta on huomioitu vain palvelun toteutus, mutta ei ole laskettu organisaatioille käyttöönotosta aiheutuvia kustannuksia, jotka ovat eri kertaluokkaa kuin itse palvelun toteutus.

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden vaikutuksiin (luku 3)

Solita Oy / Lupapiste, Mattila Ilkka

4.3.2016

Hyötyihin laskettiin tiedon hyvä löydettävyyys ja hyödynnettävyyys, mikä onkin merkittävää. Toimialakohtaisista tarpeista johtuen esimerkiksi hakuominaisuuksiltaan ja käyttökokemukseltaan riittävää palvelua on haastava rakentaa. Esimerkkinä esimerkiksi kunnan kaavoitus, mittaus tai rakennusvalvonta, jotka kaikki hakevat aineistoa yleensä paikkatietoon ja karttaan perustuen, mutta käyttötapaukset ja tarpeet ovat eri.

Kommentit ja huomiot lainsäädännön muutostarpeisiin (luku 4)

Solita Oy / Lupapiste, Mattila Ilkka

4.3.2016

Vaikka SAPA-palvelulla ei olisi vaikutusta aineistojen säilytysaikoihin liittyvään sääntelyyn, tulisi arvioida hävittämisen ja informaation tuhoamisen merkitystä tapauksissa, joissa informaation olemassaololla ei vaaranneta kenenkään oikeusturvaa. Mikä on digitalisaatioaikakaudella ja "ilmaisen muistin" aikana enää peruste hävittämiseen?

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden toimeenpanoon (luku 5)

Solita Oy / Lupapiste, Mattila Ilkka

4.3.2016

Aikataulu ei määrittelyn ja hankinnan osalta realistinen. Kuntakenttä ei ole aiemmin ollut mukana esim VAPA-palveluiden käyttäjänä, joten niiden vaatimusten huomioimiseen tulee varata riittävästi aikaa. Vaatimuksissa tulee myös huomioida se, että kuntaa ei voida pitää yhtenä yksikkönä, jolla on tietyt tarpeet, vaan kunnan toiminta muodostuu hyvin moninaisista palveluista. Esimerkiksi hallinnolla, sivistystoimella ja teknisellä toimella on toiminnan ja kuvailutietojen osalta. Ennen hankintavaihetta tulisivat myös tarvittavat lainsäädäntömuutokset olla selvillä.

Olisi tarpeen myös tehdä markkinakartoitus, ovatko viitatu nykiset ratkaisut (VAPA ja KDK -PAS) sellaisia, joiden päälle kannattaa kehitystyö perustaa, vai olisiko markkinoilla nykyisin arkkitehtuuriltaan, teknologialtaan ja toiminnoiltaan parempia, kustannustehokkaamman kehityksen mahdollistavia ratkaisuja. Hätäinen päätös nyt voi aiheuttaa kustannuksia elinkaaren aikana.

Itse perustoteutuksen osalta aika lienee riittävä.

Toimeenpanosuunnitelmassa ei ole huomioitu organisaatioiden käyttöönottoprojekteja. Aiemmin VAPA-palveluihin liittyneillä organisaatioilla liittyminen on kohtalaisen suoraviivaista, mutta

velvoittavuus tuo palveluiden käyttöönottovaatimukset yli 300 kunnalle ja tuhansille eri kuntaorganisaatioille. Näissä käytössä suuri määrä erilaisia kaupallisia ratkaisuja, joista osa ovat hyvin vanhoja ja arkkitehtuuriltaan monoliittejä. Vaadittavasta työstä voi saada käsitystä esimerkiksi eResepti-palvelun tai KanTa-potilasarkiston käyttöönottoon vaadittavasta projektista. Hallinnolle muodostuu suuri rahoitustarve, kun näitä palveluita lähdetään uudistamaan tai rakentamaan vanhoihin järjestelmiin tarvittavia rajapintoja.

Arvioi vaihteisuuden tarpeellisuutta ja kiireellisyyttä

- ☞ Ainakin skenaario I toteutus tarvitaan nopeasti
- ☞ Pelkkä skenaario I ei riitä, myös skenaario II työn alle pian
- ☞ Laajin skenaario III tarvitaan, skenaariot I ja II eivät riitä

Solita Oy / Lupapiste, Mattila Ilkka

4.3.2016

Ainakin skenaario I toteutus tarvitaan nopeasti

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden hallintaan ja ylläpitoon (luku 6)

Mikä on oikea taho ohjaamaan sähköisen arkistoinnin kokonaisuutta?

- ☞ Opetus- ja kulttuuriministeriö
- ☞ Valtiovarainministeriö
- ☞ Oikeusministeriö
- ☞ Muu, mikä?

Solita Oy / Lupapiste, Mattila Ilkka

4.3.2016

Opetus- ja kulttuuriministeriö

SAPA arkkitehtuurikuvaus

Lausunnonantaja: 1

Yleiset kommentit ja huomiot arkkitehtuurikuvaus-dokumenttiin

Solita Oy / Lupapiste, Mattila Ilkka

4.3.2016

Kokonaishyötyjen saavuttamiseksi tärkeä kohta on arkistossa olevan julkisen materiaalin jakelu kansallisen palveluväylän kautta niin viranomaispalveluihin kuin yksityisille palveluille. Tiedon tuottaminen ja hallinta tulisi automatisoida mahdollisimman pitkälle. Tiedonhallinta- ja arkistoratkaisujen kehittämistä voisi helpottaa yhteinen riittävän joustava tiedonohjauspalvelu, jossa standardi rajapinta liityntätarpeita varten. Rajapinta tulisi julkaista kansallisella palveluväylällä. Jos organisaatioilla on omia tiedonohjausjärjestelmiä, myös niiden yhteisen määrittelyn mukainen rajapintapalvelu tulisi avata kansalliselle palveluväylälle. Tämä

helpottaisi huomattavasti sellaisten asiointi- ja asianhallintaprosessien rakentamista, joissa kokonaisuuteen liittyy useiden eri toimittajien järjestelmiä.

Tulisi laatia kokonaisarkkitehtuurikuvaus, jossa kuvataan arkistonmuodostuksen ja -hallinnan kokonaisuus lähtien aineiston synnystä. Silloin voidaan hahmottaa SAPA-palvelun merkitys ja vaatimukset organisaatioiden toimintaan ja muutokseen. Se myös auttaisi hahmottamaan kokonaisuutta, jossa asianhallinta alkaa tulevaisuudessa yhä useammin asiointipalveluissa ja tapahtuu organisaatioiden omien järjestelmien ulkopuolella (pilvipalveluissa).

Kommentit ja huomiot Skenaario I: Pysyvään säilytykseen reitittävä SAPA

Solita Oy / Lupapiste, Mattila Ilkka

4.3.2016

Tämä on selkeä malli, ja mahdollistaa varsinkin VAPA-yhteensopivien ja SÄHKE2-prosessin mukaisesti jo nyt toimivien organisaatioiden nopean käyttöönoton.

Kommentit ja huomiot Skenaario II: Kaiken aineiston SAPA

Kommentit ja huomiot Skenaario III: Rikastava ja muokattavan aineiston SAPA

Solita Oy / Lupapiste, Mattila Ilkka

4.3.2016

Organisaatioiden asianhallinta-, käsittely- ja rekisteripalvelujen kehittäminen ja operointi siten, että operatiivinen tiedonhallinta on julkishallinnon keskitetyssä palvelussa on hyvin raskas ja jäykkä malli.

Kommentit ja huomiot hallintamalliin (luku 5)

Kommentit ja huomiot kustannus- ja hyötytarkasteluun (luku 6)

Solita Oy / Lupapiste, Mattila Ilkka

4.3.2016

Luvussa 6.1. kokonaishenkilötyö on 2500 htv ja vuosikustannus 35M€. Jos koko kustannuksen laskee henkilötyöstä, yhden henkilötyövuoden hinta laskelmassa olisi korkeintaan 14 000€. Todelliset kustannukset nykytilassa ovat siis huomattavasti suuremmat kuin 35M€ ja annetut luvut ovat siten harhaanjohtavia.

Kustannusarvioita ei jatkossa kannata perustaa muistin määrään, vaan erilaisiin tarvittaviin järjestelmiin, säilytettävän aineiston monimuotoisuuteen ja tarvittavaan henkilötyöhön perustuen.

